

Altıncı Soru: \ "Hububatın Toprakta, Meyvelerin Ağaçlardan, Hayvanların Yumurta Yahut Nutfelerden Meydana Geldiği, Kısacası Her Şeyin Elementlerden Teşekkül Ettiği Açık Bir Hakikat İken Artık Bütün Mevcudatın Hiç Yoktan Yaratıldığı Nasıl İleri Sürülebilir

Evvelâ şunu belirtelim ki, bir kısım materyalist ve ateistler saf zihinleri şüpheye düşürmek için şöyle bir plân tatbik ediyorlar:

Allah'ı doğrudan inkâr etmek yerine "*Şu kâinat yoktan icad edilmeyip, atomlardan teşekkül etmiştir.*" diyerek, önce **icadı inkâr** ediyorlar. İcadı inkârdan da bütün kâinatın mucidi olan Allah'ı inkâra gidiyorlar.

Halbuki bir eser ister hiçten bir anda, ister atomlardan kademeli olarak yaratılsın, her iki hâlde de onun mutlaka bir yapıcısı, bir yaratıcısı olacaktır. Hiçbir san'at sanatkârsız, hiçbir mektup kâtibsiz olamaz. Sâni ve kâtibin mevcudiyeti eserlerinden daha açık ve seçik olarak bilinir. O hâlde mevcudatın yaratılması *-ne tarzda olursa olsun-* Allah'ın varlığına, birliğine, azamet ve kibriyâsına, sıfat ve isimlerine delâlet eder. *Öyle ise bu soru, âlemlerin yaratıcısını inkâr namına değil, ancak O'nun hikmetini öğrenmek için sorulabilir.*

Cenâb-ı Hakk'ın iki tarzda icadı vardır. **Birisi:** "*İbda ve ihtira*" tarzındadır; yâni, kâinatı meydana getiren unsurların hiçten, yoktan yaratılmasıdır. **Diğeri,** "*inşa*" tarzındadır; yâni eşyanın atomlardan birleştirilmesi suretiyle icad edilmesidir.

Cenab-ı Hak, şu kâinatta yarattığı hadsiz varlıklarını temel taşları hükmündeki atomları önce hiç yoktan *-ibda ile-* var etti. Sonra esmasının cilvelerini göstermek ve ilminin kanunlarını, hikmetinin düsturlarını vazetmek ve ihsanlarını yenilemek gibi hikmetler için, bir kısım varlıkları **inşa** suretiyle varlık sahasına çıkarttı. *Yani, atomları ibda ile yoktan yarattı; diğer mahlûkatı ise o atomlardan inşa etti.*

Şimdi söz konusu soruyu daha geniş bir çerçeve içerisinde cevaplandırmaya çalışalım:

Öncelikle, şu hakikati belirtelim ki, Cenâb-ı Hakk'ın kudreti noktasında mevcudatın "**İBDA**" yahut "**İNŞA**" suretinde yaratılmasının farkı yoktur. Atomların yoktan icadı ile herhangi bir mevcudun o atomlardan yaratılması kudret-i İlâhiyye'ye göre eşittir; yani biri daha kolay, diğeri daha zor değildir.

Her hâlde binler ihtiyaçlar içerisinde yuvarlanan ve en basit ihtiyacını dahi

karşılaktan âciz bir insan, ulûhiyyetin gereklerinden olan bu hakikati kendi cüz'î ölçüleriyle tartarsa, elbette yanlış yola girer, aldanır ve sonunda akıldan uzak görerek inkâra sapabilir. Halbuki, bir zatın eseri düşünülürken, onun sıfatlarını nazara almak lâzımdır. *Bu mes'eleyi Allah'ın her şeyi kuşatan sıfatları ve sınırsız kudreti noktasından bakmak gerekir.* Şu koca kâinatı insana hizmet ettiren Allahü Azîmüşşân'ın azametini, O'nun bu muhteşem eserlerinde seyretmek yerine; İlâhî hakikatleri kendi cüz'î aklına, kuvvet ve irâdesine kıyas eden insan büyük bir gaflete düşer.

Üstümüze gök kubbeyi çadır gibi kuran, şu sonsuz fezada had ve hesaba gelmeyen cisimleri kudretiyle evirip çeviren, hem yer yüzünü hârika eserleriyle ayaklarımızın altına döşeyen bir Hâlik-ı Külli şey'in kudretinden mevcudatın "**ibda**" yahut "**inşa**" ile yaratılması uzak görülemez. Zaten, bir insan, Allah'ın bütün kemâl sıfatlara sahip olduğuna iman ettikten sonra, Allah'a acz isnad ederse apaçık bir çelişkiye düşmüş olur.

Cenâb-ı Hakk'ın kudreti zâtındandır, sonsuzdur ve mutlaktır. Kudretinin güneşe teveccühü ile zerreye teveccühü arasında fark yoktur. İkisini de aynı kolaylıkla icad eder, tedbir ve idare eder. Teveccühünde parçalanma ve bölünme olamaz. Varlıklar için olan sınırlamalar, O'nun icadının önüne geçemez. Elbette O'nun kudretine nisbeten eşyanın ibda' veya inşa ile yaratılması arasında fark yoktur.

Her şeyi sonsuz bir kolaylıkla icad edip güneşleri zerrelere gibi evirip çeviren, her şeyi hâlden hâle, devirden devire, tavırdan tavıra değiştiren o Zât-ı Kibriya, sonsuz kudretiyle istediği şeyi, yokluktan varlığa ve varlıktan yokluğa rahatlıkla getirip götürebilir.

Evet, bir anlık zamana sonsuz icadları sıkıştıran bir Kadir-i külli şey'in atomları yoktan, sair varlıkları da o atomlardan yaratması en açık bir hakikattir.

Madem ki, Kudret-i İlâhiyye noktasında "**ibda**" ile "**inşa**"nın farkı yoktur. İnsan akı, bu hakikati rahatlıkla kabul eder, ancak belki yoktan var etmenin hikmetini araştırabilir. Biz de bu mes'elenin hakikatini tefsir eden alimlerimizin açıklamaları çerçevesinde, kısaca açıklamaya çalışacağız...